

מקור

אהבת ציון

אינציקלופדיה לחינוכי הישוב
ובנוני, בדרך י"ד (דודי תהר: הוצאת ספריית ראשונים) שלמה סנדלר היה חלוץ הישוב ובנוני. למה? מכמה סיבות. ראשית, הוא היה שנים רבות חבר בוועד ההורים שעליד הגימנסיה העברית הראשונה ב"קובנה. שנית, הוא היה קבלן לעבודות בניין ומסילות ברזל. שלישית, הוא נשא לאשה את גניה בת ברוך אלישור. רבי עית, הוא היה חבר הנהלת האידישער צנטרעל בנק, ופעיל באגודה כי ימון אחיז עמך. חמישית, הוא עלה לארץ בשנת 1933. ושישית, הוא היה 19 שנים גבאי מסור ויו"ר מושב זקנים יבנה, בתל-אביב.

אהבה ללא מצרים. הוא נכנס ל"אינציקלופדיה, והונח בה לצדו לצידו של ד"ר יוסף בנטאייץ מצד אחד, ולצידו של שבתאי מוזס מצד שני. תהי מנוחתו עדן. אסתר חוה רימון (גראנאט) עשתה עוד יותר מזה למען הישוב. היא נישאה לר"א אפרים אליעזר רימון, שהיה "חובב ציון נלהב" ונמצא עכשיו בכרך א' עמוד 458. היא היתה "חובבת ציון מנעוריה", היתה שרה לילדיה הפעוטים "משירי ציון", ו"החזירה בהם את האהבה לציון."

"בדרך עלייתה לציון היא נסעה לחיפה ונפרדה מילדיו של ד"ר הרצל, חוה מדינת היהודים, ומשם הלכה לבית העלמין ה" יהודי שבחינה, ועמדה עם ילדיה ליד קברו של נשיא ההסתדרות הציונית הראשון."

כל ימיה היא "היטיבה לעניים קשי יום ומרי נפש", והקדישה את חלבה ודמה כדי לסעוד ולתמוך את בעלה. אהבתה לציון היתה בלי מצרים.

אביה היה מחסידיו של זצ"ל אחד, למדן מופלג וירא אלוהים, שהיה מעשרת ה" חסידים שנסעו אחר מרכבתו של האומ"ר הצדיק מרדכי זצוק"ל.

צאצאיה, האחד מהם נמצא בכרך ג' עמ' 1289, והשני בכרך י"ג עמ' 4355. לצד אנשים אלה סמונים באינציקלופדיה גם אנשים כמו שלמה דיקמן, המתרגם הגאון, שנתן לסיפורת העברית את סופר קלס, וירגיליוס, אובידיוס ולוקרציוס. הוא מת לא מזמן, לאחר שביזבז 15 שנה בעבודת פרך ברוסיה.

בקשר אליו מצויין באינציקלופדיה, ש" בהלווייתו השתתפו נשיא המדינה זלמן שזר (מעמוד 4354) ושר החינוך זלמן ארן (מעמוד 1677).

בילבול מוחות

ציד המדענים הגרמנים (מאת מ"י כאל ברזנר, הוצאת שוקן) אחת המשימות הגדולות של בנות-הברית במלחמת-העולם השנייה היתה לחדא, אם יש לגרמניה פצצת אטום או לא.

יחידה מיוחדת, שהכילה מדענים ובלשים, ובלשים מדעניים, נשלחה על מנת לתפוס מדענים גרמנים ולרגל את סודותיהם. באחת החקירות שלהם גילתה המשלחת מדען צעיר, נציג בית-חרושת כימי גדול, שעסק בהיפוש אוראניום ותוריום, שני החומרים הבסיסיים להתקנת הפצצה ה" אטומית.

לאחר חקירות ארוכות התברר, שבית-החרושת הכימי התכונן לייצור משחת שנינים חדשה, המבוססת על חומצת תוריום, וששתמש בסיסמה: "צחצחו שי ינכם במשחת השיניים עם תוריום, ויהיו לכם שיניים נוצצות בכרך רדיואקטיבי". זוהי אחת מההפתקות של ציד המדענים הגרמנים.

מיכאל ברזנר סוקר ציד זה, החל ממלחמת העולם השנייה, וכלה בתקופת נאצר, המדענים הגרמנים במצרים, ופר שות בן-גל-יוקליק.

הוא מתאר יפה את הטרור של ה" רדיפה אחר מוחות, בתקופה בה מי ש" מחזיק בהם מחזיק בכוח. אלא שבכתיבה שלו אין שום יחס בין פולטים הכרחיים לפולטים משנים חסרי חשיבות. לקטעי ההשתפכות הנמצאים בספר אין מקום בספר עובדתי, ולא בשום ספר אחר.

בורג'יבה ושינה

מה חדש במדע (לקט מחכונות שי שודרו בקול ישראל, מאת ד"ר יצחק מ"י כאל וד"ר נתן שרון. חלק ב'. הוצאת עמ"ח) התפתחות המדע והטכניקה מביאה עמה את הקידמה, הקידמה מביאה עמה את הספציאליזציה, והספציאליזציה מביאה

עומה בורות. לאנשים אין זמן ואין יכולת להתעניין באלפי השחחים שאינם נוגעים לשטח הספציפי בו הם עוסקים. לכן יש חשיבות רבה לספרים המביאים את המדע בצורה קלה ומעניינת להדושות, שאינם רוצים ואינם יכולים להקדיש לו זמן רב מדי.

סוף סוף כל אדם במאה העשרים צריך לדעת, באופן שטחי לפחות, מהו הסרטן, מהי השינה, מה אנו יודעים על חיי ה" דבורים, מהן מתכות וכאב שיניים. רוב האנשים אינם יודעים על כך דבר.

ריקוד הרבירים. האם מישור ל"משל, מאלה היוועים בעליפה את נאומיו של בורג'יבה או את שקספיר או את תכנית הסרטים בעיר, יודע שלשינה יש קשר עם כמות החמצן בגוף? שכשאנו נרדמים כמות החמצן בגופנו יורדת, וכשאנו מתעוררים היא עולה שוב?

שחולי סכיזופרניה סובלים מחוסר חמ"צ מתמיד בגוף, ואילו אנשים המוחזקין בחוסר חמצן סובלים מהזיות ומסי"מנים של חולי סכיזופרניה? או, למשל, שמעלי הגירה אינם ישנים לעולם? לכל היותר הם מנמנמים לכמה דקות. שאחזו מקרי התמונה מסרטן הוא אחד לכל חמישה שישה אנשים, שבין האינדיאנים משבט הנאחאחו כמעט שאין מקרי תמותה מסרטן, ושאל אנשים שמנים יש יותר מקרים כאלה מאשר אצל רזים?

או, למשל, שהדבורים מדברות ביניהן בריקוד? שכשהן רוצות לספר לחברותיהן היכן מצאו דבש, או היכן מצאו מקום לכותרת חדשה, הן רוקדות להן את זה בצורות שונות בעלות סימנים קבועים.

את כל הדברים המעניינים הללו, בצורה יותר מקיפה, יותר מעמיקה ומעניינת, אפשר וכדאי ללמוד בספרם של מיכאלי ושרון, שני מדענים שערכו בהתחלה סדרת תכ"ניות רדיו מאלפות, ואחר-כך הוציאו אותן לאור בצורת ספר מדעי-פופולארי מאלף.

תרגום

מין לגלגן שכוח

מחצית הדרך לירח (קובץ סיפורים מאת אקטיונוב, יאשיג, גראקובה ונאג'יין; תורגם בידי בנימין טנא וחיים פלג; הוצאת ספריית הפועלים). פעם היו לרוסים דוסטויבסקי, טולסטוי, צ'יכוב וגוגול. היום יש להם אקטיונוב, יאשיג וגראקובה ונאג'יין. אין דבר, בעד זה יש להם סוציאליזם ומחצית הירח.

בקובץ הנקרא מחצית הדרך לירח מספרים רים הצאצאים הקטנים של טולסטוי על יחסי האנוש הסובייטים במדינה הסובייטית, על חיק הטבע הרוסי, על רדיפת האושר הרוסית, על ההשתחררות וחוסר-ההשתחררות מהדפוסים הקיימים.

בסיפור מנופים מתאר יאשיג כמה חברי מפלגה, המשותחים ביניהם אישם באחד הקולחוזים הרוסיים. הם מתלוננים, ה" אחד בפני השני, על מנהליהם, המתעל-מים מהמציאות האפורה ומהאדם הרוסי הפשוט, מתעניינים רק בייצור ובתפוקה, והמסבירים לאנשים שמצבם טוב, בעוד שמצבם אינו טוב בכלל.

אחר-כך הוא מתאר את אותם האנשים בשעת ישיבת-מפלגה. הם אומרים האחד לשני כמה שמנהליהם חזוהם בסדר, אינם מתעלמים מהמציאות האפורה ומאדם ה" רוסי הפשוט, אינם מתעניינים רק בייצור ובתפוקה, אינם מסבירים לאנשים שמצבם טוב, בעוד שמצבם אינו טוב בכלל.

מוסר ההשכל הוא שבני-האדם צריכים להיות ישרים. זוהי הספרות הדיסטאלי-גיסטית. פעם הם כתבו כולם כמה ש" הכל כל-כך טוב. עכשיו הם כותבים כולם כמה שבעצם לא הכל כל-כך טוב. קוראים להם הזרמים החדשים בספרות הסובייטית. הזרמים השתנו, אבל הספרות נשארה אותה ספרות.

הגיבורים בתרגום העברי שובים את הלב בעיסיותם הרוסיות. אין הם מדברים זה עם זה, כי אם, סחים ומגלגלים שיחה האחד עם השני. אין הם הולכים, כי אם מפסיעים, ואינם הורגים אלא קוטלים קטילה יפה. כשאחד מהם רוצה לשאול את חברו למה הוא מבלבל לו את המוח, הוא שואל אותו: "נו, נו, במחילה אחא, למה זה הנך מין לגלגן שכוח?"

אומרים שדור חדש של סופרים רוסיים גדל ומתרחב היום ברוסיה. הם יכולים להתרבות עד אין סוף, בנעליים של טולס"טוי יש מקום בשביל כולם.

אין לעצור מחוגי השעון

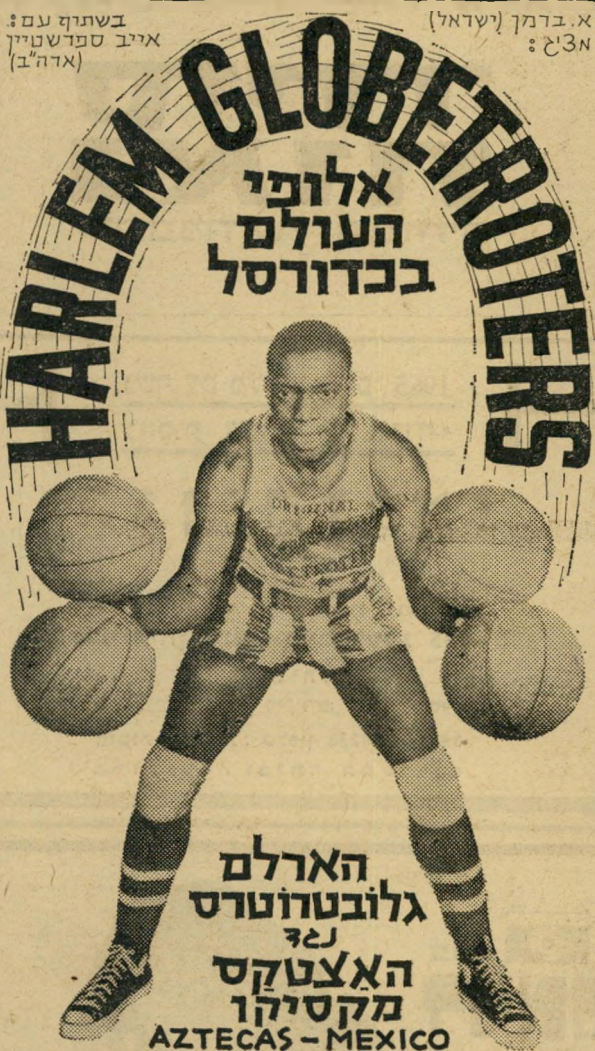

ב.ח.ב. בעוה

מעשה נבוו

בשתוף עם:
 אייב ספרשטיין
 (ארה"ב)

א. ברמן (ישראל)
 : 38

הארלם
 גלובטרוטס

האצטקס
 מקסיקו

AZTECAS - MEXICO

ותכנית רג'ו אולמית שטרס נראתה בישראל

2 הופעות בלבד בתל-אביב
 באיצטדיון בלומפילד - יפו

יום ג' 22.6 ב-8.30 • יום ד' 23.6 ב-8.30

הופעה יחידה לתושבי הצפון
 חיפה האיצטדיון העירוני בקרית אליעזר
 יום ה' 24.6 ב-8.30

מיסום בלקין

כרטיסים בתל-אביב: "כנף" אלבני 83 ויתר המשרדים. בחיפה: "נובה" וביתר המשרדים. מוסדות וארגונים מתבקשים להתקשר בטלפון: תל-אביב 59955, 59376, 623838.